

**PARODONT KASALLIKLARNI DAVOLASHDA ANTISEPTIK
PREPARATLARNI QO'LLASH TARTIBI VA ULARNING
XUSUSIYATLARI**

Arziqulova Munisa Shuxratovna

Samarqand davlat tibbiyot universiteti

Kirish: Periodontal kasalliklar stomatologiyaning dolzarb muammolaridan biri bo'lib, bu stomatologik tizimning jiddiy buzilishlariga, yuz-jag' sohaning yiringli-yallig'lanish kasalliklarining rivojlanishiga va ko'p hollarda yuqumli sensibilizatsiyaga, surunkali intoksikatsiyaga va immunitetning o'zgarishiga olib keladi. Tananing JSST ma'lumotlariga ko'ra, 30 yoshdan oshgan har bir kattalar periodontal kasallikdan turli darajada azoblanadi. Yallig'lanishli periodontal kasalliklarning yuqori tarqalishi, ularning polietiologiyasi, rivojlanish tendentsiyasi, barqaror remissiyaga erishishda sezilarli qiyinchiliklar, shuningdek, og'ir destruktiv va atrofik periodontal o'zgarishlar bilan og'rikan yoshlar sonining keskin ko'payishi, periodontal yordamning past darajasi. Aholi soni, mintaqada stomatologiyada milliy profilaktika dasturlarining yo'qligi, organizmning umumiy holatiga ta'siri va insonning hayot sifatining pasayishi periodontal kasalliklarni stomatologiyaning alohida tarmog'i sifatida ko'rib chiqishga imkon beradi va muammo yuzaga keladi. Nafaqat umumiy tibbiy, balki ijtimoiy. Periodontal kasalliklarning paydo bo'lishi va rivojlanishi mexanizmi og'iz bo'shlig'ining kommensal mikroflorasining disbiyozidir (tish blyashka cho'kishi), bu uy egasining immunitetini himoya qilish mexanizmlari bilan o'zaro ta'sir qiladi, bu yallig'lanish va kasallikning rivojlanishiga olib keladi. Etakchi periodontopatogen mikroorganizmlar asosan gram-manfiy anaerob bakteriyalar bo'lib, *Actinobacillus actinomycetemcomitans*, *Porphyromonas gingivalis*, *Prevotella intermedia*, *Bacteroides forsythus* va boshqalar. Mikroorganizmlarning kimyoterapiyaga sezgirligini aniqlashning ahamiyati tobora ortib bormoqda. Keng antibakterial

spektrga ega va mikroblarga qarshilik ko'rsatmaydigan antiseptik preparatlarni qo'llash orqali buni oldini olish mumkin. Yuqorida aytilganlarning barchasi "Miramistin 0,001%" va "Furacillin 0,02%" kabi antiseptik vositalar yordamida gingivit va periodontitni davolash natijalarini solishtirish bo'yicha tadqiqotimiz yo'nalishini aniqladi.

Tadqiqot maqsadi: "Miramistin 0,001%" va "Furacillin 0,02%" preparatlari yordamida surunkali umumiy kataral gingivit (CGCG) va engil surunkali generalize periodontitni (KGP) davolash samaradorligini baholash uchun Materiallar va usullar: Tadqiqotlar asosida olib borildi. SOGMA stomatologiya klinikasi. CHCG va CHPS tashxisi bilan 25-44 yoshdagi 36 bemor (18 erkak va 18 ayol) tekshirildi va davolandi. Barcha bemorlar guruhlariga bo'lingan: 1-guruh - 12 kishi - davolash uchun Miramistin 0,001% eritmasi ishlatilgan; 2-guruh - 12 kishi - Furatsilin 0,02% eritmasi davolash uchun ishlatilgan; 3 - nazorat guruhi - faqat professional og'iz gigienasini olgan 12 kishi. Natijalarni baholashda PMA indeksi, OHI-S, PI va SBI hisobga olindi. Davolashning davomiyligi 10 kun. 1 va 2-guruhlarda antiseptik davolash CGP bilan og'rigan bemorlarda periodontal cho'ntaklarni shpitsdan to'mtoq igna bilan antiseptik eritma bilan ikki marta yuvish, CGP bilan kasallangan bemorlarda gingival bo'shliqni eritma bilan namlangan paxta bilan ikki marta davolash orqali amalga oshirildi. . Preparatning umumiy ta'siri 3 minutni tashkil etdi. Bemorlarga tishlarini yuvish uchun gigienik protseduralardan so'ng 2-3 daqiqa davomida 10 kun davomida kuniga uch marta og'zini antiseptik eritma bilan yuvish tavsiya etiladi. Davolash boshlanganidan keyin 3, 5 va 10-kunlarda gigienik ko'rsatkichlar qayta aniqlandi va antiseptik davolash o'tkazildi.

Tadqiqot natijalari: Surunkali umumiy kataral gingivit bilan og'rigan nazorat guruhidagi bemorlarda professional gigienik tadbirlardan so'ng 3-kuni noqulaylik

shikoyatlari kamaydi, ammo 7 bemorda tekshiruvdan so'ng gingival papillaning giperemiyasi va shishishi, zondlash paytida qon ketishi, shuningdek. tishlarini cho'tkalash, qayd etilgan. 10-kuni faqat 2 bemorda yuqoridagi shikoyatlar mavjud edi, ammo kamroq darajada, zondlashda qon ketish davom etdi. 3-kunida CGP tashxisi qo'yilgan bemorlar tishlarini yuvishda noqulaylik va tish go'shtidan qon ketishidan shikoyat qilishni davom ettirdilar. Tekshiruv paytida tish go'shtining giperemiyasi va shishishi, zondlashda qon ketishi qayd etilgan. 10-kuni 4 bemor hali ham tishlarini yuvishda tish go'shtidan qon ketishidan shikoyat qilishdi, 6 bemorda esa gingival papillalarning shishishi va giperemiyasi saqlanib qoldi, ammo kamroq aniqlandi; zondlashda tish go'shtidan qon ketishi kuzatildi.

3-kuni 1-guruhdagi CHCG bilan og'rigan 3 nafar bemorni tekshirish vaqtida tish go'shti papillalarining engil giperemiyasi va shishishi, tishlarini yuvishda tish go'shtidan ozgina qon ketishi saqlanib qolgan, zondlash paytida qon ketish faqat 4 nafar bemorda kuzatilgan. 10-kuni bezovtalik, tish go'shti papillalarining giperemiyasi va shishishi, tish go'shtini tarash va zondlashda qon ketishi haqida shikoyatlar yo'q. Davolanishdan so'ng gingival chekka tishlarning bo'yniga mahkam yopishdi. 3-kuni CGP tashxisi qo'yilgan 5 nafar bemorda tishlarini yuvishda noqulaylik va tish go'shtidan qon ketish shikoyatlari davom etdi. 10-kuni tishlarni yuvishda noqulaylik yoki tish go'shtidan qon ketishi haqida shikoyatlar yo'q. Klinik tekshiruv vaqtida gingival papillalarning giperemiyasi va shishishi va zondlashda qon ketishi kuzatilmadi.

Ijobiy dinamika 1-guruhga qaraganda biroz kechroq qayd etildi. Gingival papillalarning giperemiyasi va shishishi, tishlarni yuvishda tish go'shtidan qon ketishi, zondlash paytida qon ketishining to'liq yo'qligi kataral gingivit va periodontit bilan og'rigan bemorlarda faqat terapiyaning 10-kunida kuzatilgan. Ya'ni, "Furacillin 0,02%" dan foydalanganda, bakterial ifloslanishning raqamli

ko'rsatkichlari kamayadi, ammo mikroorganizmlarning to'liq yo'q qilinishi sodir bo'lmaydi.

Xulosa: "Miramistin 0,001%" preparatini gingivit va periodontitning surunkali shakllarini davolashda qo'llash periodontopatogen mikrofloraning yo'q qilinishiga, PMA, SBI va PI standart klinik ko'rsatkichlarining normallashtirishiga olib keladi, yallig'lanish belgilarining yo'qolishi allaqachon 5 yoshda sodir bo'ladi. - terapiyaning 7-kuni. Shunday qilib, "Miramistin 0,001%" gram-musbat (*Staphylococcus* spp., *Streptococcus* spp., *Streptococcus pneumoniae* va boshqalar), grammusbat (*Pseudomonas*, E. a.) ga qarshi aniq bakteritsid ta'siriga ega bo'lgan yuqori samarali antiseptik sifatida namoyon bo'ldi. , *Klebsiella* spp. va boshqalar), aerob va anaerob bakteriyalar, monokulturalar va mikrobial assotsiatsiyalar, shu jumladan antibiotiklarga ko'p qarshilik ko'rsatadigan shifoxona shtammlari shaklida aniqlanadi.

Adabiyotlar:

1. Indiaminova G. N., Arzikulova M. S. УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДОВ ОКАЗАНИЯ СТОМАТОЛОГИЧЕСКОЙ ПОМОЩИ ДЛЯ ДЕТЕЙ С ЗАДЕРЖКОЙ ПСИХИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ //JOURNAL OF BIOMEDICINE AND PRACTICE. – 2021. – Т. 6. – №. 1.
2. Индиаминова Г., Арзикулова М. Усовершенствование методов оказания стоматологической помощи для детей с задержкой психического развития //Журнал биомедицины и практики. – 2021. – Т. 1. – №. 1. – С. 22-27.
3. Ризаев Э. А., Агабабян И. Р., Арзикулова М. Ш. К. АУТОИММУННОЕ ВОСПАЛЕНИЕ КАК ПРИЧИННО-СЛЕДСТВЕННАЯ СВЯЗЬ ПАРОДОНТИТА И АТЕРОСКЛЕРОЗА //Вопросы науки и образования. – 2022. – №. 6 (162). – С. 50-64.
4. Munisa, Arzikulova, and Ruzimuradova Zilola. "ASSESSMENT OF THE PREVALENCE OF NON-CARIOUS LESIONS AND THEIR RELATIONSHIP

WITH CONCOMITANT DISEASES." Scientific Journal Of Medical Science And Biology 2.2 (2023): 2-6.

5. Shukhratovna, Arzikulova Munisa. "INVESTIGATION OF THE EFFECTIVENESS OF DENTAL PLAQUE REMOVAL METHODS DURING PROFESSIONAL ORAL HYGIENE." Journal of Modern Educational Achievements 6.6 (2023): 250-253.

6. Шукуров, Шерзод Шухратович, Муниса Шухратовна Арзикулова, and Мусурмон Абдусайдович Санакулов. "ТИШ ҚАТТИҚ ТЎҚИМАЛАРИ НОКАРИОЗ КАСАЛЛИКЛАРИНИНГ ТАРҚАЛИШИ ВА ҲАМРОҲ КАСАЛЛИКЛАР БИЛАН БОҒЛИҚЛИГИНИ БАҲОЛАШ." JOURNAL OF ORAL MEDICINE AND CRANIOFACIAL RESEARCH: 52.